

Runsivals stríðið

1.

Keisarin situr í háseti,

tað man ongan vara:

"Hvør vil vera mítt sendiboð

for Angelund kong at fara?"

Niðurlag:

Ríða teir út av Fraklandi

við dýrum drós í sað'l,

blás í hornið Ólivant í Runsival.

2.

Tí svaraði Róland jall,

tað var helst av sút:

"Gýðin jall av ríkinum,

vær nevna fyrst hann út."

3.

"Fari eg fyri Angelund kong,

komi eg ikki heim,

tað skal verða tína ævi,

onkur fellur gleim!

4.

Fari eg fyri Angelund kong,"

Gýðin jall talar av bræði:

"tað skal verða deyði tín

og fleiri dreingjum at skaða."

5.

Hann gekk seg fyri Angelund kong,

við Edmunds høvur í hendi:

"Her er skattur av Fraklandi,

sum Karlamagnus sendi!"

6.

Kastar hann øllum vápnunum

og øllum silvurbondum:

"Hann skal harðan deyða tola,

ið oss førði høvur í hond!"

7.

Tað var reystur Angelund kongur,

søgur ganga frá,

blóðigar kysti hann varrarnar,

sum høvur á vølli lá.

8.

"Taka skal vánda Gýðin jall,

leggjast skal hann í band,

harðan skal hann deyðan tola,

oss flýddi høvur í hand!"

9.

Tí svaraði Gýðin jall,

hann talar so for seg:

"Líkari var tín son at hevna

enn at drepa meg!"

10.

"Eg havi hoyrt frá kempu sagt,

sunnan úr øðrum londum,

hann verður ikki við vápnnum vegin,

tekst hann ikki við hondum.

11.

Eg havi hoyrt frá kempu sagt,

tílíka onga spurt,

vinnur hann eingin í verðini,
møðist hann ikki burt.

12.

Lat tú tær alt liði samla,
valda manna tjóð,
av teimum átjan Blálondum,
sum eingin skín á sól.

13.

Tríggjar skalt tú herirnar
av tínum landi gera,
og úti tann triðja
skalt tú sjálvur vera."

14.

Aftur kom vándi Gýðin jall
á ein heilan dag,
tað kom mongum illa við,
um Róland hann fekk skaða.

15.

"Hoyr tú, keisarin Karlamagnus,
tað tali eg til tín:
Nú kemur reysti Angelund kongur
at hevna faðir sín!

16.

Hoyr tað, keisarin Karlamagnus,
eg beri tær boð til handa;
undir fjalli Aspermund,
har skal stríðið standa."

17.

"Nú skal lata brúnna gera

yvir áнна Rín,
skula so allir tólv javningar
royna roysni sín."

18.

Nú skal lata brúnna gera
yvir áнна í dal,
skulu so allir tólv javningar
ríða í Runsival.

19.

Tað var vándi Angelund kongur,
brynjar út fyrsta her,
ríða so í Runsival,
vita, hvussu fer.

20.

Snarlíga búgva teir síni ferð
við albrynjaðar hestar,
ríða so í Runsival,
jörðin tók at bresta.

21.

Koma nú allir dalar fullir,
fjöllini eru avtakin,
síggja so mangar høvdingar
ríða sær á baki.

22.

Tí svaraði Ansias,
risti fyri sær kross:
"Eg sær so mangar heidningar
ríða móti oss."

23.

Tí svaraði Ólavur jall,

tá hann sá heiðin her:

"Rólant, blás nú í tín lúður,

vita, hvussu fer!"

24.

"Gud lati ei tað frættast heim,

eg standi í snildarbragdi,

at eg ræðist heidningar

at stríðast mót oss í dag!

25.

Gud lati ei tað frættast heim,

eg standi í snildarmeingi,

vit skula høgga títt um stund

og standa so væl og leingi!"

26.

Róland ríður í Runsival

sum aðrir frankismenn,

so fellir hann heidningarnar,

hundrað um í senn.

27.

Róland ríður í Runsival,

sum blóð man vekja ofta,

tá var at líta blóðugt merki,

Dýrindal fór á loft.

28.

Róland ríður í Runsival

við Dýrindal í hendi,

høggur so títt á báðar hendur,

mangan sveita rendi.

29.

Eingin kom aftur av øllum teim,

heidna manna her,

uttan jallin á Upplondunum,

sak var hann ikki verð.

30.

Hans var hjálmur av høvdi skorin,

høvdu tað menn við orði,

átjan hevði hann ólívssár,

hann stóð fyri kongsins borði.

31.

Aftur sigla Angelunds menn,

tær kæra sína neyð:

"Fallið er nú liðið alt,

og ikki er Róland deyður."

32.

"Ongan torið tær friðskjólin

vænta tygur av mær,

fyr enn tær førið Rólands hævur

higar for míni knæ!"

33.

Tað var vándi Angelund kongur,

brynjar út annan her,

ríða so í Runsival,

vita, hvussu fer.

34.

Snarliga búgva teir síni ferð

við albrynjaðar hestar,

ríða so í Runsival,

jörðin tók at bresta.

35.

Koma nú allir dalar fullir,
fjöllini eru avtakin,
síggja so mangar høvdingar
ríða sær á baki.

36.

Tí svaraði Ólavur jall,
tá hann sá heiðin her:
"Róland, blás nú í tín lúður,
vita, hvussu fer!"

37.

Hornið setti hann á sín munn,
tá blæs hann so harðan,
tíggju mílir og tuttugu,
tá skulvu torpar og garðar.

38.

Svaraði Nemus hertugin
fyri borði har hann stendur:
"Róland er í víggi staddur,
honum er vandi á hendur!"

39.

Svaraði vandi Gýðin jall,
gudssvikarin versti:
"Róland skemtar liðið sítt,
har hann situr á hesti."

40.

Róland ríður í Runsival
sum aðrir frankismenn,

enn feldi hann heidningarnar

hundrað um í senn.

41.

Róland ríður í Runsival
við Dýrindal í hendi,
høggur so títt á báðar hendur,
mangan sveita rendi.

42.

Aftur sigla Angelunds menn,
kæra sína neyð:
"Nú er annað liðið fallið,
ikki er Rólant deyður."

43.

"Ongan torið tær friðskjólin
vænta tygur av mær,
fyr enn tær førið Rólands høvur
higar for míni knæ!"

44.

Tað var vandi Angelund kongur,
brynjar út triðja her,
ríða so í Runsival
og vita, hvussu fer.

45.

Nú skal lata liðið samla,
landa manna tjóð
av teim átjan Blálondum,
sum eingin skín á sól.

46.

Út ríður hann Angelund kongur

við sín skjöldin fríða,
níggu kongar og áttati
undir hans merki ríða.

47.

Har kom heidningin Langelív,
verdur var hann tað versta,
átjan alin var bulur hans
upp frá saðil og hesti.

48.

"Langelív eri eg kallaður,
so eri eg nevndur at navni,
mangan havi eg kristnan mann
skilt við gleði og gamni."

49.

"Nú skal taka mín hvølla lúður,
spara hann ei at koyra,
vita, um keisarin Karlamagnus
man meg nakað hoyra."

50.

Hornið setti hann á sín munn,
tá blæs hann so snjallan:
einar portardyrnar upp
og aðrar aftur falla.

51.

Hornið setti hann á sín munn,
tað var mest av móði,
niður spiltust drykkirnir,
á keisarans borði stóðu.

52.

Ólavur ríður í herin fram,
Langelív honum á baki:

"Tú skalt ikki rósa av,
at eingin var tín maki!"

53.

Ólavur jall tók báðar hendur
aftur um hattargerð:

"Tú skalt ikki, vándi hundinsson,
rósa, hvat tú gert her!"

54.

Blóð sprakk undan naglarót,
Ólavur spenti alva,
meðan hjó hann Langelív
búkin niður í nalva.

55.

Róland ríður í Runsival
við Dýrindal í hendi,
høggur so títt á báðar hendur,
mangan sveita rendi.

56.

Hornið setti hann á sín munn,
tá blæs hann so harða,
tá skulvu hjá keisaranum
bæði borgir og garðar.

57.

Hornið setti hann á sín munn
í tí triðja sinni,
tá blæs Róland kongsins frændi
bæði við vit og minni.

58.

Tað var reystur Ólavur jall,
tað var mest av fári:
hann høggi niður í Rólands hjálm,
so svørðið stóð í hári.

59.

"Hoyr tað, reysti Ólavur jall,
tað tali eg til tín:
Tungur ert tú í høggunum
landsbróðir mín!"

60.

Svaraði reystur Ólavur jall,
snarliga hann sær vendi:
"Hjálpi mær faðir av himmiríki,
eg teg ikki kendi!"

61.

Hann vendi aftur í atreið teirri,
sigst í hesum tátti,
feldi niður av heidningunum
alt tað, hann formátti.

62.

Svaraði Nemus hertugin,
fyri borði har hann stendur:
"Róland er í víggi staddur,
vandi er honum á hendur!"

63.

"Taka skal vánda Gýðin jall
og leggja hann í bond,
harðan skal hann deyðan tola,

komi eg lívs í land.

64.

Eg havi fingið skaða í ár,
Guð biði eg hann bøta,
mist havi eg Róland, frænda mín,
og tólv javningar søtar!

65.

Róland var mín systurson
bæði til hand og fót,
kemur hann ikki livandi heim,
eg bjóði tess ikki bót."

66.

Tá var blóð í Runsival
rætt sum onnur flóð,
villir fóru tólv javningar,
hvør mót øðrum sló.

67.

Róland livdi longst av teim,
varð sum Harra Gud vildi,
allar bar hann tólv javningar
saman á reyðum skildri.

68.

Tríggir vóru marmorasteinar
settir saman í kross,
Róland settist undir ein,
so er greint fyri oss.

69.

Fram gekk ein av heidningunum,
kalla hann riddaran spaka,

hann hevði tað í hug hjá sær

Rólands lúður at taka.

70.

Ikki hevði hann andan mist,

eyguni sundur brá,

hann sló tann træl við gyltan lúður,

so heili á horni lá.

71.

"Harra Gud í Himmiríki

veiti mær tann ting:

Eingin beri mín búgvín brand

fyrí uttan mín javning!"

72.

Keisarin gekk at kirkjuni,

til bønár hann var:

"Harra Krist gevi nú sigur í dag,

at hevna frænda vár!"

73.

Og so ríða frankismenn

blokkar og bleytar mýrar,

tá mátti síggjast átjan hundrað

stíga til saðildýra.

74.

Keisarin ríður vegin fram

við so mikið mein,

hann sær Róland frænda sín

millum tógva steina.

75.

Keisarin ríður vegin fram,

snarliga hann sær vendi,

hann sær Róland, frænda sín,

við Dýrindal í hendi.

76.

Vindur hann svørð úr hjaltinum

bæði við sorg og sút,

Ólivant horn og Dýrindal

hann varpar á vatnið út.

77.

Mikil var tann bønín,

ið Karlamagnus bað:

Sólin stóð í tríggjar øktir,

rætt í nóns stað.

78.

Sólin stóð í tríggjar øktir,

dagurin ikki at líða,

enntá hevndi Karlamagnus

tólv javningar sínar.

79.

Keisarin ríður í Runsival

við sítt skeggið hvíta,

tað var eingin av heidningunum

mót honum tordi líta.

80.

So reið keisarin Karlamagnus,

næstan jørðin brast,

møtti honum Angelund kongur,

hann sipaði til so fast.

81.

Teir høgga títt, teir líva lítið,

tað er seggja gaman:

eldur reyk av svørðunum,

tá ið oddar bóru saman.

82.

Keisarin gav so mikið høgga,

øllum tókti undur:

Hann hjó reysta Angelund kong

av í kníggjum sundur.

83.

Tað var reysti Angelund kongur,

læt ikki á sær finna:

setti stubbarnar niður í jørð

og bardist ikki minna.

84.

Ruddu teir á Angelunds kropp

fjøruti mannabúkar,

hann var ikki við vápnum vegin,

har fyri mátti hann lúta.

85.

Tað var keisain Karlamagnus,

sínum svørði brá,

hann kleyv reystan Angelund kong

sundur í lutir tvá.

86.

Tað var keisarin Karlamagnus,

alt var, sum hann vildi,

allar førði hann tólv javningar

saman á reyðum skildri.

87.

Tað var vándi Gýðin jall,

hann var maðurin versti,

tóku teir hans ónda kropp,

slitu hann millum hesta.

88.

Tóku teir vándan Gýðin jall,

hongdu hann upp í træ;

tað var mær av sannni sagt,

ravnar rivu hans ræ.

89.

Eg kann ikki longur kvøða,

enn kvøðið er fyri mær:

allar førði hann tólv javningar

til Jorsalagrav við sær.